

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Address: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Львів „на руском язике“

Де вересня 1939 року, власне до часу другої окупації Львова Совєтами в 1944-му році, в цьому місті, столиці Західної України, жили українці, поляки, жиди, німці, але росіяни в ньому не було. З цього погляду ситуація у Львові кардинально змінилася після двох десятиліть окупації його більшовицькими. Усі, що віддавали і віддають Львів останніми роками, стверджують одногласно, що української чи польської мови у цьому місті вже не чути, що панують і на вулицях і по установках і по армійських і російська мова, що російською мовою звертаються до українських туристів в ЗДА чи Канаді вже й діти корінних такти українців.

На додачу, чи просто не хочуть бачити цієї жалюгідної ситуації в русифікованому Львові лише сталінські вихованці, американські та канадські прогресисти, які, асоціюючи усім фактам, намагаються обурювати решти своїх прихильників у ЗДА та Канаді терезами про українську „радянську державу“, про „бухливий розквіт“ української культури, літератури, мови.

А тим часом, якщо й можна говорити про якісь соціальні досягнення у Львові та в інших містах Західної України, то хіба про запаморочливі зусилля в русифікації. Свідчення про її наявність починають пробиватися вже і в соціальних виданнях, друкованих українською мовою. Переконалим доказом безоглядної русифікації може бути, між іншими, надрукована в київській „Літературній Україні“ з 2-го жовтня ц. р. кореспонденція із Львова під заголовком „Недоумство? Так!“, про стан з передплатами на газети і журнали на 1963-й рік, підписана письменниками Р. Вратунем, М. Романчиком, Я. Степачком та журналістом Т. Мигалем.

Фірма „Прогрес“ — читасмо в цій кореспонденції — крім гумористичного піамісця „Перець“, не випускала на 1963-й рік ні одного українського часопису чи журналу. На азуттєвій фабриці ч. 3, де працюють азбукари жиди, адміністрація вирішила передплатити і „Женщину Мира“, і „Советскую Женщину“, і „Работницу“, але про київську „Радянську Жінку“ забула. Це треба додати, що для жиди фабрика передплатила понад двісті журналів і газет, але жиди не поїхали на львівський журнал „Жовтень“, ні київська „Україна“, ні навіть „Літературна Україна“. Правління львівського електролампового заводу передплатило російськомовні журнали „Иностранная Литература“, „Вокруг Света“, „Дон“, „Нива“, „Сибирские Огни“, „Фактлет литературы и искусства“, „Садоводство“, „Рыболовство и рыболовство“, всього понад сто назв, але ні одного українського часопису, не передплатило в Україні. „Жалкого українського журналу“, жиди української газети, навіть однієї — стверджують автори кореспонденції — не передплатили львівський завод, дирекція ГРЕС, завод ГРЗ, фабрика гнутих меблів, міське управління побутового обслуговування, Укроблшкофотозастб, друальня ч. 3 і багато інших. Дехто аж перестарався. Напр., у заяві на передплату обласної станції юних техніків (яка теж, до речі, не передплатила жадного українського видання) проти назви „Фототехника“ написано: „на руском язике“.

Наведені тут факти не тільки невеличка частинка з поданою в київській „Літературній Україні“ переліку Львівських установ і підприємств передплатують і „Венгерские Новости“, і „Болгария“, і „Костер“, і „Модерн Сезона“, і „Советский Цирк“, і „Азизо и Африка сегодня“, але „Україна“, „Радянська Україна“, „Літературна Україна“ та інших, друкованих українською мовою, газет і журналів вони не замовляють. Таке саме становище навіть по львівських бібліотеках і у видавничій установі ім. Франка.

Автори кореспонденції стверджують, що всі ці факти свідчать про... недоумство, про... недостатню увагу керівництва в справі

ідеологічної роботи серед мас“. Але слушніше і правдивіше було б вжити аргументації браоглядної русифікації українського Львова, наявної не тільки в часописній діяльності — у факті, що ніякої „української державності“ і „незалежності“ немає, що вся Україна а літературою і культурою перебуває під чоботом Москви.

Куба — питання принципу

Кубинський президент Освальдо Дортікос Торрадо виголосяв у минулому повелінні на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй нове оскарження проти З'єднаних Держав в усіх гріхах, що їх тільки може допуститися якась держава у відношенні до свого сусіда: в економічній експлуатації, в економічному бойкоті, морській блоkadі, економічних актах, шпигуванні і збройній агресії. На тлі такої похмурої американської політики, кубинський президент представив політику Куби, як сповнену мирних і миролюбивих замірів, позбавлених будь-яких зацінних інтенцій супроти своїх сусідів і готову полатити спір із З'єднаними Державами у спокійних і ділових переговорах. Відкидаючи всю пропагандну декорацію в прикметному комуністичному стилі, промова Дортікоса Торрадо мала суттєву ціль: переконати 108 членів Об'єднаних Націй, що проблема Куби це ніщо інше, як спір між нею і З'єднаними Державами, і що вона існує виключно внаслідок немирливості ЗДА. Він повторив кількакратно, що „Куба не є проблемою гемісфери“.

Треба признати американському амбасадорові в ОН Адлессі Стівенсону, що він відразу збагнув суть цього кубинського маневру і розшифрував його дієву інтенцію. „Те, чого він дійсно хоче від нас, — заявив Стівенсон, — це щоб ми приклали печать нашої згоди на існування комуністичного режиму в західній гемісфері, але зберігаючи комунізму в Америці не підходить під дискусію“. Справа не в соціальних реформах, що їх давно вже потребувала Куба, і навіть не в націоналізації американських підприємств на Кубі. Суть проблеми Куби Фідела Кастра в тому, що той її диктатор і кліка, якого він себе оточив, солідаризувалися з комуністичною доктриною, що проповідує підкорення собі всього світу, з логічним висновком, що революція кубинська — кастрицького зразка треба експортувати до всіх країн, які менше чи більше схильні її прийняти. Аде же це в Пунта дель Есте на конференції Організації Американських Держав в січні цього року той самий Освальдо Дортікос Торрадо нахалювався, що всі американські країни будуть „імпортувати наш соціалізм“. Коли тепер він заявляє Генеральній Асамблеї, що режим Фідела Кастра не думає „втручатися у внутрішні справи інших країн“, то це звичайний комуністичний фальш, у який Дортікос Торрадо, партійний комуніст від понад 20-ох років — тепер він має всього 43 роки — сам не вірить. Стагання на Кубу соток латино-американської молоді під плащомиком університетських стипендій, щоб її політично ідеологізувати та перетворювати на кадр комуністичних революціонерів, — субвенціонування латиноамериканських комуністичних партій совєтськими грошми й масове пачкування туди легкої стрільної зброї, друкування і масове поширення комуністичної літератури — все це значить в мові кубинського президента — „зберігання строгої нейтральності“.

Проблема Куби — це проблема совєтського мостового причілка під боком ЗДА. Тому Куба Фідела Кастра є питанням принципу: чи можна тепіти таку комуністичну диверсію у західній гемісфері? Волтер Лліман заявив у своєму коментарі в „Нью Геральд Трибюн“, що Куба „не є загрозою“ ні для ЗДА, ні для Південної Америки, і тому найкраще — „залишити Совтам тагар її відбудови“. Так, начебто Москві залежало на відбудові Куби, а не на кубинській випадній базі! Тому в ім'я принципу, що його підкреслює Стівенсон, треба, щоб зник режим Фідела Кастра.

ки лікаря“ Вересєва й серйозно взявся за Чехова. І цього стане з нього! Маючи дружинну — маларку, він мало журився спосом некомпетентності в маларстві, музиці й театрі.

Та зовсім інакше дивилася на це Ніна Олександрівна. Те, що Олександр Іванович не міг назвати жалогом твору Мікельанджело, не знав, нім, власне, відрубався Рембрандт від Рубенса, а з „переліжників“ запам'ятав тільки чомусь Крамського, — не могло мати ніякого виправдання. Вона не раз уже гірко думала, що її шлюб і родинне життя з таким невідомим, її, людини мистецтва, молоді, длібво маларки, яка це в Московському художньому інституті (в — Мо- сковському, а не в якомусь периферійному!) подала великі надії, — не тільки страшна помилка, а й трагедія. І якщо її малюнки не проклали собі доріжки, то тільки на всеосяжні виставки, а навіть і на республіканські і знаходились собі збіді, бачо тільки по робітничих

М. Прокоп

У ДВАДЦЯТИ РОКОВИНИ УПА

Двадцятирічна перспєктива, що дільте нас від часу утворення Української Повстанської Армії, дозволяє зробіти деякі висновки для оцінки цього явища найновішої історії України.

УПА — доказ життєздатності української нації

Перший висновок, який утворення УПА заледве через декілька років після закінчення спускошення, що його здійснив Сталін в Україні в 1930-их роках, і, з другого боку, в умовах, коли Україна перебувала під важким поботом гітлерівської окупації, — треба розглядати як доказ життєздатності української нації.

Сьогодні немає ніякого сумніву, що напередодні другої світової війни Москва намагалася зламати хребет української нації і довести її до такого стану, щоб не могло бути й мови про будь-який український опротив. Інакше важко пояснити поголовне винищення мільйонів людей голодом або обезголювання нації через масове винищення її культурної верхівки. Немає також сумніву, що така політика відкривала добрі перспективи перед плановиками гітлерівської східної політики. Вони розглядали Україну, як терен майбутнього поселення німців, отже, чим більше було обезкровлення українського народу, тим для них було краще.

Правда, тереном, де зародилася УПА, були західні області, які до війни перебували в умовах польської окупації. Там довгі роки діяла ОУН, і вона в першу чергу уможливила організований повстанський рух у формі УПА. Однак і УПА, і все визвольне підпілля періоду другої світової війни не розрослися б до їхніх масштабів, якби були обмежені тереном західних областей або самими членами ОУН. Тому й існування і діяльність повстанського руху, а не тільки його західні вітки.

УПА — закономірна конєктність

Але УПА це не тільки доказ життєздатності української нації, вона була також закономірним явищем, життєвою конєктністю на даному історичному етапі розвитку українського народу. Це — другий висновок, що його треба робити в двадцять роківни УПА. Коли б не було УПА, гітлерівські окупанти відійшли б з України, а Сталінові було б легше здійснити план масового виселення українців по закінченні війни. Без УПА наша історія була б бідніша, в ній була б незрозуміла, мабуть, для сучасного глядача порожняча.

Справа в тому, що в часі, коли утворювалася УПА, український народ перебував у такому важкому положенні, йому загрожували такі страшні небезпеки, що організування власної самооборони повстанської сили було неможливою конєктністю. Тільки нація, готова капітулювати перед насильствами ворога, могла в таких умовах не організувати власної самооборони. А тим, незалежно від усіх попередніх трагедій і виснаження, українці капітулювати в той час не збиралися.

Розміри небезпек, що стали перед Україною вже в перших днях німецько-совєтської війни, стали очевидними в обличчі насамперед гітлерівської окупаційної політики. Гітлер не тільки перетворив Україну на німецький комісаріат і підлягав українські землі, але також змагав до поступового фізичного винищення української нації, а тих, хто мав зберегти, обурював на німецьких рабів. Це була брутальна фізична сила, що не знала компромісів.

Війна, зокрема, для акцій німецької окупаційної влади, що намагалася негайно самоборонити масові вивози населення на примусові роботи до Німеччини і безоглядний грабунок жидів. Обидві ці акції мали ще більше обезкровити українську націю, яка порівняно недовго пройшла крізь голод 1933 року і втратила сотні тисяч молоді в німецьких таборках полонених. Не прогнаних тим німецькими акціями — означало б добровільно поглотитися, на винищення, що не багато відібрало від тодішнього винищення жидів.

Можна поставити питання: наскільки УПА і всьому українському визвольному підпіллі вдалося протиставити німецькій окупаційній політиці?

На це треба відповісти, що навіть малі, в порівнянні з німецькими, українські організовані сили притуплювали вістрів німецького терору. Про це засвідчили саме життя. Поки не було УПА, навіть поодинокі німецькі воєнік чи поліцейські відважувалися заходити в українське село і грабувати. Коли ж утворилася УПА, вона порівняно скоро довела до того, що німецька влада обмежувалася лише містами, тоді як цілі райони, зокрема північно-західних областей, перейшли під охорону української повстанської зброї. Вистачить познайомитися з акціями Нюрнберзького процесу, щоб побачити, яких серйозних ударів завдала УПА німецькій окупаційній владі. Це треба підкреслити зокрема тому, що досі більшовицька пропаганда намагалася заперечити протинімецьку боротьбу УПА, а то й нав'язати їй співпрацю з німцями.

Але історична закономірність УПА випливала не тільки з потреби самооборони народу проти німецького терору. Не треба забувати, що під час німецько-совєтської війни український народ опинився між двома імперіалістичними потугами, з яких кожна воювала за панування над Україною і, подчас, кожна заперечувала право українського народу бути господарем своєї землі. Ані при німцях, ані при більшовицькій перемозі місця на самостійну Україну не було.

В таких умовах, — якщо український народ мав виявити себе як самостійний політичний фактор між двома ворожими йому силами, — мусіла виникнути організація українська підпілля і повстанська сила, яка протиставила б німецькій „новій Європі“ та більшовицькому СССР власну концепцію української самостійної держави і заважала б народові, як за неї борючись. Коли б не була така організація підпілля руху, коли б не ОУН, і передусім УПА, організовані українським політичним фактором на східній Європі під час другої світової війни, як безперечно можна сказати, то Україна залишилася б німцем, а не українською державою.

Українська самостійна держава і заважала б народові, як за неї борючись. Коли б не була така організація підпілля руху, коли б не ОУН, і передусім УПА, організовані українським політичним фактором на східній Європі під час другої світової війни не було б і України залишилася б німцем, а не українською державою, як безперечно можна сказати, то Україна залишилася б німцем, а не українською державою.

Просвіта в майбутні

Третій висновок, що його треба робити в двадцятиріччя УПА, стосується не так оцінки минулого, як просвіти в майбутнє, що його зроби́ла УПА своєю боротьбою і перемогою, своєю ідеєю — політичною платформою та програмою.

УПА не починала історії від себе. Ідеєю і програмою вона наважувалася до минулих змагань української нації зокрема до періоду переможної української революції 1917 року, завершеної утворенням Української Народної Республіки, та до її ідейних надбань. З другого боку, УПА виступала на арену не тільки як повстанська але й як політична сила. Ознакою її сили, її зброєю, були не тільки крики її воєнів, але також їхнє слово, ідея і програма, за яку вони боролися, лад, який вони пропонували українському народові на місце німецького і більшовицького режимів.

У програмовій декларації УПА з 1943 року п. н. „За що бореться Українська Повстанська Армія“ на першому місці поставлено центральний постулат цієї боротьби. Він звучить: „Українська Повстанська Армія бореться за Українську Самостійну, Соборну Державу“. Зразу після цього з'ясовується становище УПА до тогочасної дійсності в Україні і до того, на яких принципах повинен бути побудований міжнародний лад на сході Європи. У згаданій Декларації читаємо: „УПА бореться проти імперіалістичної імперії, б в ній один пануючий народ поневолює культурно і політично та визискує економічно інші народи... Тому ми проти російського комуністичного імперіалізму і проти німецького націоналізму — соціалізму“. І далі: „Знищення національного поневолення та експлуатації нації нацією, система вільних народів у власних національних державах — це єдиний лад, який дасть справедливу розважку національного і соціального питання у цілому світі“.

Широко в програмі УПА з'ясовано також питання внутрішнього устрою цієї держави, за яку вона боролася. Серед них треба тут, зокрема, назвати такі: „За рівність усіх громадян України, незалежно від їх національності, в державних і громадських правах і обов'язках, за рівне право на заробіток і відпочинок. За повне право національних меншостей плекарти свою власну форму і змісту національної культури. За свободу друку, слова, думки, переконань, віри, світогляду“.

Як організована повстанська і політична сила, УПА є закінчений історичний етап у розвитку життя і боротьби українського народу. В сьогоднішній українській дійсності для неї немає місця, хоча народ залишився живою легендою про її боротьбу і героїзм. Але за роки, що минули, — прийшли нові форми самовияву і самооборони народу, до появи нових людей. В їх праці, наприклад, в їхній обороні інтересів української окремішності проти русифікації, важко було б шукати пов'язань з УПА.

Але між усіма формами доволі української визвольної боротьби минулого і сучасного є тісний ідейний зв'язок. Тому, хоч як фізична сила УПА є явищем минулого, її програма і основні політичні цілі є явищем сучасного і майбутнього. Те, за що змагалася УПА, відзеркалює найбільш шляхетні ідеали, які сьогодні перемагають у найдавніших закнутях колишніх колоніальних посло- стей Заходу. Немає сумніву, що вони є і будуть в майбутньому живою силою також на українських землях.

Ті свої власні життя, обмежувати себе, зазвувати, гієнічність, нарішті, зжувувати свою творчість?..

ДВА ПАРТНЕРИ

Європейський Спільний Господарський Ринок набрав шораз більшого значення. Зали- зати атаки проти нього Москви та її сателітів, з одного боку, а з другого — контроверсійні погляди на нього в Англії і Америці вказують, що це справа великої і засадничої ваги. Спільний Господарський Ринок — це не лише економіка, яка є підставою життя і співпраці народів, але це також політика. Спільний Господарський Ринок — це підстава консолідації Європи в її становити у відношенні до зовнішнього світу, головню до Америки.

Якщо глянути з історичної перспективи, відносини між Європою й Америкою не були завжди світлі. В добу загальної просвіти, у 18-му столітті, але до речі — мас багато спільного із сучасною добою, Європа шире відносилася до починів Америки. Але той період загальної просвіти закінчився диктаторською Росією і Наполеоном з його потімніми війнами, і Європа поринула у власні проблеми, 19-те століття — це віддалення Америки від Європи. Америка виривалася свої внутрішні справи, зовсім не цікавилася Європою. Європа віддавалася тим самим, вважаючи Америку примітивною, малокультурною, негідною зацікавлення. З цього погляду Америка виявляла більше доброї волі: призначала вищість Європи в культурній ділянці і намагалася підкавати європейську культуру, з якої виш- лася.

Шпенглер у своїй книзі: „Приємрєк Заходу“ писав у 1933-му році про Америку: „... все, що ми знаємо про неї, це, ані справжньої нації, ані справжньої держави. В дійсності це безмежні простори і народ волюнтер, які аганіють з одної місцевості до другої в погоні за долларами, безпринципні і розбещені, бо закон засто- совується виключно до тих, які не визначаються спритом, але заслабї, щоб закон ігно- рувати. Подібність до більшовицької Росії більша, ніж хтось міг би припускати. Там така сама диктатура, як у Росії, і ця диктатура поширюється на все життя (це не важко, що спірається) вона на суспільстві, а не на партії). Існує лише один стандартизований тип американця і існує також один, майже за совєтським зразком, державний соціалізм, чи радше державний капіталізм, який опановує та контролює всю продукцію і ринок збуту“.

Сьогодні для Шпенглерова оцінка виглядала дуже наивною, але вона характеризує як мало європейців, навіть ті, які думали над долею людства, знали і цікавилися Америкою. Традиціоналісти, які гордились упорядкованістю європейського суспільства у 19-му столітті, недооцінювали всіх тих змін, що відбувалися в американському житті, бо про них не знали і не бажали знати. Лише ліберали добували в Америці нову форму співжиття суспільства, побудовану на федералізмі, і прокукували цій формі велике майбутнє. Французький соціаліст Жорес ще в попередньому столітті сказав: „З розвитком федералізму Америка виховала суспільство могутннє, зможннє, інтелектуальнє і свобідннє, ніж будь-яке інше в історії людства“.

У своєму поході до нового суспільства, а в характерних ознаках якого є добробут і особиста свобода, Америка не забувала, що її корінь — в Європі. Але американці мали теж перекирваннє уваження про Європу. Вони хотіли бачити в Європі традицію, старезні замки, давню культуру, словом — музей. Вони зовсім не думали про те, що в Європі живуть живі люди, які, крім пошани до традиції, також прагнуть побудувати краще життя. Європа була в постійному енергійному змаганні за нові форми життя. Останні дві світові війни — доказ цих змагань, і це змусило Америку змінити своє відношення до Європи. Нові проблеми, які стали перед суспільствами у зв'язку з розвитком технології, заторкували в тій самій мірі обидва континенти. Америка находила й знаходила шкореше розв'язки цих проблем, і в такій спосіб став прикладом для інших частин світу, в більшій чи меншій мірі американізує їх.

Дві світові війни, а найбільше остання, докорінно змінили соціальну структуру європейського суспільства. У висліді цих трансформацій в Європі постало нове суспільство, яке спирається на традиції свободи і рівності всім наданням сторіччя, але від- повідає також на сучасні суспільно-економічні вимоги. В такій ситуації постає Спільний Господарський Ринок.

Як і кожна проблема, яка вимагає соціального, економічного упорядкування, проблема Спільного Європейського Ринку потребує часу, щоб стати вирішним чинником у житті народів. Національні інтереси окремих держав відіграють тут, наголовнішу роллю. Наприклад, Англії бачимо, як ця нова проблема загнута господарську структуру колиє найбільшої імперії світу. Важливим чинником с такою справою колоній і інтерпретації колоніалізму. Сьогодні Америка пропонує приєднати до колоніалізму, ігноруючи факт, що дані ці норвежські вже давно застосували в практиці посідові і систематичні методи деколонізації. В той самий час європейці ствердять, що у відношенні до Куби та Окінави — З'єднені Держави ведуть колоніалізаційну політику.

Існують також напруження між окремими європейськими державами, які важко відразу долають. Наприклад, в Європі Англію, відділену від континенту водою, вважають часто чужою для європейського світу. Але бажання єднання велике, культура закликає індустріалізацію і технологію став власністю всіх людей. Америка зацікавлена в побуді, джзз, американської філії, сприймаються всім, як доказ цього єднання на нижньому шабелі. Америка аж не є країною обмежених можливостей. Європа доказала, що вона також може досягнути високий життєвий рівень, навіть на таких перелюдних територіях, як Західна Німеччина.

Ріст західного світу — це живе заперечення комуністичної доктрини. Колись Маркс писав, що Америка — це відста- ла країна, і вона мусить спершу європействитися, щоб вийти на дорогу поступу. Сьогодні бачимо, що Америка веде перед в економічному поступі і американізує інші частини світу. На останньому з'їзді комуністичної партії Хрущов говорив про замах на капіталістичної системи і по- яснивав його боротьбою капіталістів за ринок збуту та сфери господарського впливу. Життя заперечує це. Рада Спільної Економічної Допомоги, що постанала в 1949-му році в комуністичному блоці, виявляла свою повну неспроможність, тоді як на Заході, в так званому капіталістичному світі, виріє за той час Спільний Господарський Ринок. І це дуже непокоїть Хрущова.

Спільний Господарський Ринок — це не результат натиску якоїсь партії, це вислід співпраці народів в інвестуванні капіталу, це розумна, запланована акція в обличчі життєвих вимог, що їх ставить сучасна технологія, це модернізація економічної і соціальної структури європейських народів. Це також усамостійнення Західної Європи, консолідація і об'єднання, що створює нову силу, нового партнера світового масштабу.

З'єднені Держави Америки з одного боку Атлантичного океану і об'єднана Європа з другого — це два партнери, які знаходять спільну мову у вирішенні не лише економічних і соціальних проблем, але й у вирішенні майбутньої долі людства.

Т.

ОПДАТНІСТЬ АМЕРИКАНЦІВ СТАНОВІТЬ \$200 БІЛЬЙОНІВ

Вашингтон. — Голова „Ірвінг Траст Компані“ Джордж А. Морфі, пропонує на зборах Товариства Опдачностей Банків, заявив, що опдачності американців становлять \$200 більйонів, а за 8 років, це значить у 1970 році, вони збільшаться удвоє. Морфі має на увазі торговельні і опдачності банків та опдачності та позичкові іста- тудії. Директор Морфі перелічує, що всі банки до 1970-го року збільшаться на більш ніж два рази в порівнянні з теперішнім станом.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНІОЗУ!

Норме Антоненко-Давидович

ЗА ШИРМОЮ

РОМАН

(10)

Проте, свої міркування Олександр Іванович не висловлює дружині. Якоюсь одією разу, ще за перших місяців цього родинного життя, Олександр Іванович допустився неабиякої вільності, він відверто висказав свої думки про маларський вправі Ніни Олександрівни. Та вже те, що Олександр Іванович у розмові вживав, до того ж неададо, а часом і зовсім не до речі, таких архаїчних термінів, як „декадентство“, „футуризм“, змусило жаднувати Ніну Олександрівну перед відлістком її чоловіка, а потім на кілька днів обуритися. Шкодо самих поглядів Олександра Івановича на маларство, — вона й слухати й не хотіла. Вона вже чула наперед, що то буде до- стомений шпигунський ліс

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE
МЕХАНІКИ (2)
до праці в Нью-Йорку в Nassau County. Досвід на реставраційних підприємствах. Власні знаряддя. Власне авто і дозвіл ізда. Платити викиди і свата та всі комп. бенефіти + овертайми.
Кликати щодня: OR 3-5830

JEWELRY CASTER
Gold jewelry manufacturing firm, permanent position for right person. Outstanding knowledge & long experience required in Mold Making, Waxing & Casting.
CO 5-4346

Потрібний СУПЕРІНТЕНДЕНТ
Побачення по телефону. 2 гарні кімнати плюс доплата. Домовитися: адвокат Carrol CZALCZYNSKI 31 Saint Mark's Place Manhattan, N. Y.

1st CLASS MACHINISTS
Tool Room & Instrument. Quality Worker. Good pay, all Company Benefits. Apply all week. Frank G. WIKSTROM and SONS 30 Main Street, Brooklyn MA 5-2172

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE
BRYAN MEMORIAL HOSPITAL
in DURANT, OKLAHOMA has excellent immediate openings for REGISTERED NURSES.

All shifts, general duty and supervisors, salaries commensurate with qualifications paid annual vacation, six paid holidays per year, college town near beautiful lake Texoma.
Wire, write, or call: Mr. R. M. MULL, Administrator Durant, Oklahoma or call: WA 4-3080

ВИПРАВНА УКРАЇНСЬКА МАШИНА
що добре знає писати на українській і має деякий досвід у писанні на англійській мові, потрібна на постійну працю. Побачення з українським стенографістом. Зголошення із фотографією, світлими та кваліфікацій, слати на адресу: P. O. Box 76 JERSEY CITY, N. J.

Швидко у легкій спосіб, через нейрон сайнго купуйте свої бонди.

ПРАЦЯ
HELP WANTED - FEMALE
Circuit Design Engineers Needed
Unusual growth opportunity for design engineers with a minimum of 3 yrs. transistor circuit experience, who enjoy customers contact and some travel - to assume responsibilities in instrument development. New division of established 6 yrs. old electronic manufacturer. Prompt replies and local appointment by writing. All information held confidential.
D. T. KENNEDY, Chief Engineer
VELONEX DIV. OF PULSE ENG., INC.
560 Robert Ave. SANTA CLARA, California

REAL ESTATE
Немає то як на Союзі, всі ми били по горло. Тоді стали говорити, як дітямось нам кунити. Перший Петро обізвався, Ось тут бім ресорт здався Іван каже — це дізна, У нас те ж з дітьми! За Гантером дала в полі. Там як купити по "стодині". Третій радить не ж не зана, Так вже дізна Архона.
Tel.: OL 8-6330
UNITED REAL ESTATE CO.
170-13 Hillside Avenue — JAMAICA 32, N. Y.

ПРИДБАЙТЕ ДЛЯ СВОЇХ ДІТЕЙ!
ПІТАЙТЕ ПО КНИГАРНІХ!
Найкращий підручник для початкових класів рідношкільного і українського парафіяльного шкільництва — це **МІКОЛИ ШЕРБАКА ВІРШОВАНА АБЕТКА**
що появилася в розпродажу у видавці УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СВОБОДУ "СВОБОДА".
Літературні — ЕДВАРДА КОЗАКА. ЛЮКСУСОВИЙ, КРЕДИТОВИЙ, ВІЛИЙ ПАПЕР. Ціна — 1.50 дол.
Замовлення і належність слати на адресу: **СВОБОДА**
P. O. Box 346 — Jersey City 3, N. J.

Нова книжка "Українського Квартальника"
Надрукована і розіслана останніми днями на адреси різних установ і бібліотек, як теж передплатників друга книжка "Українського Квартальника", англо-українського журналу УККА, що його вже шостий рік редагує ред. Володимир Душник, визнається, як і завжди багатий і різноманітний змістом. Крім українських авторів в цій книжці взяли участь теж і видатні американські науковці і публіцисти. Надзвичайний професор Арізонського університету Пітер А. Тома, який працює тепер над темою "Безуспешні комуністичні революції", виступив у цій книжці із основною статтю на тему "Генетика Лисенка під Хрущовським тиском". Д-р Л. Джей Оліва, інструктор історії на Нью-Йоркському університеті та викладач в інших американських школах, дав у своїй статті адекватний аналіз проблеми невірної праці в Союзі. Проф. Кларенс А. Меннінг розглядає актуальну тепер справу розробки і розробки конференції "господарства України в 1961 році присвячена стаття відомого українського дослідника, співробітника "Прологу" Богдана Чайковського. Професор багатьох університетів і відомий публіцист, редактор "Слов'янської енциклопедії" д-р Діккенс С. Ручек обговорює справу класу "безкласові" совєтські суспільства.
Бій під Полтавою і його наслідки є темою історичної статті відомого українського історика д-ра Миколи Андрусяка під назвою "Від Москви до Росії". Відкриває цю книжку "Українського Квартальника" редакційна стаття п. н. "Президент і проклація Тіжия Поневолених Націй" і завершує її багатий відділ рецензій, автори яких Я. Білінський, В. Душник, проф. Л. Добрянський, Р. Кукар, О. Соколинський, Дж. С. Ручек та К. А. Меннінг обговорюють найновіші американські політичні, соціологічні та історичні публікації.

Боронім Захерзоння!
Хіба з татарських лихоліть можна порівняти те, що діється на західних землях України по устійненні лінії Керзона. Силоміць прогонили людей з їхньої прадідавської землі, з лемківських гір, з над Сяну, з українських горів Сянока, престольного Перемишля, Ярославля, Лежайська, Любачівщини, Равнини, Сокальщини, Холмщини та Підляшши. Чи можна дивуватися, що люди не хотіли покидати свої спокійні місця? Горіли села і міста, ішли цілі батальї, вбивали безборонних людей, нищили добутки.
В обороні катованих станула і Українська Повстанча Армія, але не могла багато влітати проти наступу двох більшовицьких держав, Польщі і Москви, а і третя, Чехословаччина закріпила свої кордони, щоб нікого не пропустили. І так повстав цей "мур ганьби", що розкривав живе тіло народу, але "мур".

ЗВЕРНЕННЯ
ДО КОЛИШНІХ СТУДЕНТІВ ЕСПАНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ
Як всім нам відомо з преси, радіа на телевізії, провінцію Барцельону в Іспанії навістив перед кількома днями велика повінь, жертвою якої впадо понад 800 осіб вбитих, тисячі ранених, а побіч того десятки фабрик та тисячі мешкальців домі зметені з лиця землі, втрати матеріальні перевищують 80 мільйонів доларів.
Весь культурний світ співчуває стихійному нещастю Іспанії. І ми, були студенти еспанських університетів, що особисто дізнали багато прихильності, допомоги та підтримки під час наших студій в Іспанії так в особисто як і загально - національному аспекті, болісно над цю катастрофою. Та нам в першу чергу слід подумати, як викласти нашу вдячність еспанцям за їх гостинність супроти нас та всі ті їхні вияви приязни під час нашого довготривалого перебування між ними.
Щоб бодай в малій частині виявити нашу вдячність, а рівночасно наше співчуття в загально - національній еспанській жалобі, бувши між українцями — бувшими студентами еспанських університетів комітет, що, за сугестією п. Михайла Демянчука з Філадельфії, постановив перевести збірку для жертв повені в Барцельоні. Члени комітету є свідомі того, що український донат на цю шляхетну ціль не може бути імпозантним, однак він буде мати куди більшу моральну вагність, бо покаже еспанцям, що ми були дітьми їхньої моральної допомоги та підтримки їхніми матеріальними ресурсами.
Датки просимо слати на адресу: ДОПОМОГА БАРЦЕЛЬОНІ, Конто число 2013, Ukrainian Self-Reliance Federal Credit Union, 4814 N. Broad Street, Philadelphia 41, Pa.
Зібрані гроші перешле комітет в можливо найкоротшому часі на руки п. Президенту О. К. А. У. з проханням передати їх відповідним установам Барцельони, а викаж пожелта буде проголошений в українській пресі.
Пам'ятаймо про глибокий сенс старої латинської пословиці: "Діти дає, хто скоро дає".
Очікуючи вашої грошової посилки в найближчих днях, згори за неї дякуємо та остаємо з пошанно
Ярослав Рудавський, Антін Виноницький, Ярослав Яремич, Любомир Демянчук.

ПЕТРО ПУЦИЛО каже, що влючем до успішного оощадування є:
TRIDENT SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
888 West Erie Street, CHICAGO 4, ILLINOIS Tel: FR 9-6800

ПЕТРО ПУЦИЛО каже, що влючем до успішного оощадування є:
TRIDENT SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
888 West Erie Street, CHICAGO 4, ILLINOIS Tel: FR 9-6800

Айзенгавер оскаржує Кеннеді в змаганні до однопартійності
Сан Франсіско. — Колишній президент Д. Д. Айзенгавер, промовляючи в Ков Палаті, оскаржував президента Кеннеді в тому, що він змагає до однопартійності, закликаючи виборців вибрати ще більше демократів до Конгресу. Те саме казав колишній президент на пресових конференціях в Лос Анджелесі і в Сан Франсіско. Айзенгавер пригадав, що як він був президентом, то 6 років мав проти себе в опозиції демократичну більшість, а все та ж зумів більше зробити, як демократичний президент із демократичною більшістю. Айзенгавер вказав на те, що Кеннеді має в Палаті Репрезентантів більшість демократів у відношенні як 3:2, а в Сенаті як 2:1. — "І чого це він хоче? — запитував Айзенгавер, — чи уряд однієї партії? Але це є те, проти чого ми виступаємо!" Айзенгавер прибув до Каліфорнії з Денверу, Колорадо, і в Сан Франсіско.

У Гані панує терор поліційного режиму Квеме Нкрумаха
Льомо, Того. — Колишній найближчий співробітник ганського президента Квеме Нкрумаха, його міністер фінансів К. А. Гбедемах, який ввесь минулого року втік перед своїм арештуванням до поліції муринської держави Того, і відтіль є одним з керівників ганської демократичної еміграції, вивиняв на пресовій конференції різні подробиці з політики Квеме Нкрумаха. Він оскаржив ганського президента у встановленні в Гані режиму поліційного терору й такої диктатури Нкрумаха. Як він казав, кожну найменшу спробу опозиції. Між іншим, названий ганський діяч висловив острах, що в останніх тижнях Нкрумаха арештував, на тайному суді засудив і перерізав езекуцію на двох ін-

Ніксон знову заперечує свою кандидатуру в 1964-му році
Вірбенк, Каліфорнія. — Річард М. Ніксон заявив на телевізії, що він, якщо буде вибраний на губернатора Каліфорнії цього року, то не буде в 1964-му році старатися про кандидатуру на президента, і що каліфорнійська делегація на Республіканську номінаційну конференцію не буде підтримувати його кандидатури. Ніксон заявив, що він в 1964-му році, якщо буде губернатором, запросить губернатора Рокефеллера, сенатора Голдвотера і Джорджа Ромні з Мішигену, щоб брали участь в каліфорнійських виборах, як кандидати на президента. Представник телевізії заявив, що демократи твердять, що Ніксон старатися про губернаторство тільки тому, що хоче як губернатор Каліфорнії старатися про кандидатуру на президента. Ніксон це рішуче заперечив і зазначив республіканські леточки, в яких його демократичного противника губернатора Бравна називається "комуністичним угодоцем".

Індійсько-китайські переговори під знаком запиту
Нью Делі. — Індія відкинула вимогу комуністичного Китаю, щоб переговори між ними двома країнами, які мали початися 15 жовтня ц. р. в Пейпінгу, не були обмежені до ніякої одної кордонної смуги. Індія, напика, настоює, щоб ті переговори стосувалися виключно лише спірної території північно-східної частини Кашміру, так званої провінції Лядах, де китайські комуністи зайняли збройною силою 12.000 кв. миль. Китайські комуністи заперечують легальність індійсько-китайських кордонів згідно з так званою лінією МакМагона, накресленою в 1914 році, однак Індія визнає ту лінію, стверджуючи, що в її накресленні брали участь також і ті жні легальні представники не тільки Британії і Індії, але й Китаю і тоді це самостійно ж Тибету. З уваги на те, що індійці не хочуть про ніщо

ОПЕРА МЕТРОПОЛІТЕН ПОЧИНАЄ СЕЗОН 15-го ЖОВТНЯ
Нью Йорк. — Опера Метрополітен починає 78-й сезон в понеділок 15-го жовтня оперою Джордана "Андрея Шеніс", яку гратимуть і в п'ятницю, 19-го жовтня. В першому тижні гратимуть те такі опери: "Аїда" — в середу і в суботу ввечері. У четвер 18-го жовтня гратимуть "Ді Маїстерзінгер". В першому тижні не буде пополудневої вистави в суботу, 20-го жовтня.

Минули тижні, як Гаррі Сніп і Болар склали свою чортівську угоду, і Тарзан давно забув про їхню існування.
Він мандрував по широким улюбленим джунглях, полюючи і відпочиваючи.
Аж нагло крик перед терором порушив його спокійне життя!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу
П'ЯТНИЦЯ, 12-го ЖОВТНЯ 1962:
НЬОАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва "Запорозжя Січ", Відділ 371, в год. 8:00 веч., в Січовій залі. Простягає догучних членів викидати закладі викида. — Ю. Варанок, секр.
СУБОТА, 13-го ЖОВТНЯ 1962:
НЬОАРК, Н. Дж. — Триквартальні Збори В-ва св. Володимира, Відділ 130, в год. 8:00 веч., в приміщенні Українських Кат. Ветеранів, при 33 1ст 7-ма вул. Простягає членів прибути й вирішити закладі членів викида. — І. Малець, фін. секр.
НЕДІЛЯ, 14-го ЖОВТНЯ 1962:
ЛІТТОН, Маш. — Місячні Збори В-ва св. І. Христителя, Відділ 292, в год. 1:30 по пол., в УНДомі. Просимо членів про численну участь. — У. Рава.

БАЛТИМОРЕ, Мд. — Місячні Збори В-ва Преса, Тройці, Відділ 320, в год. 2:00 по пол., в Укр. Горж. Клубі — 3101 O'Donnell St. Простягає всіх членів прибути на означений час. — Ів. Малко, секр.
ФІЛАДЕЛЬФІЯ, Па. — Місячні Збори Т-ва "Любов", Відділ 45, в год. 12:15 по пол., в Горж. Клубі, при Franklin St. Просимо членів прибути і вирішити членів викида. М. Сеник, секр.
НЬОАРК, Н. Дж. — Побір членських викидів В-ва св. Івана Христителя, Відділ 76, в год. 1:00 по пол., в Українській Централі, при 180 Вілліам вул. Просимо всіх членів прибути на ці Збори, бо є дуже важливі справи до поладження. Хто з залеглих членів не вирішив своїх зобов'язань, буде автоматично суспендований. — В. Салабун, секр.
ДУДЛОВ, Масс. — Місячні Збори Відділ 253, в год. 1:00 по пол., в новій залі. Простягає всіх членів прибути. — секр.
ЦЕНТРАЛ ФІЛЛІС, Р. Ай. — Місячні Збори Т-ва ім. Івана Франка, Відділ 83, в год. 1:00 по пол., при 59 Централ вул. Простягає всіх членів прибути на ці Збори та вирішити свої залежності до УНСОУ. — І. Данилюк, секретар.

Короткі вісті
● Головного англійського рабін в СССР Схуда Леб Лейн заявив у зв'язку з закінченням більшовицької проголошенням в керівників совєтських газет, на ч. 6 у жидівських синагогах, так само як в мусульманських мошеях, ведено "спекуляцію" на "чорному ринку", що багато чужинських туристів діляно привозять молитовники та різну церковну утвар, що П. вживають у синагогах і зазначають і предмети там, добрий вір, в характері дарів. Названий рабін — напевне під тиском совєтських властей — заявив, що синагогам не треба тих дарів та що деякі з них "попадаються на чорний ринок".
● У Сарагосі в Іспанії власник таксіска Рікардо Пліонен передав на поліцію записану в його авто теку із 100.000 доларів. Теку забув американський службовець, який вів ці гроші до невідомої американської бази на виплату платен. Американські власті в Іспанії дали несомно водіти нагороду — у не-проголошений висоті.
● Республіканський противник Абрагма А. Ніксона, який кандидат на сенатора зі стейту Коннектикут, — Горас Сід-Бранн закликає Рібікфолла, що він зачастих реанімує і хоче, щоб виборці його вибирали на щораз то кращий пост. В січні 1961 р. Рібікфолл зрезигнував із посту губернатора і став секретарем праці, а в липні він зрезигнував із секретарства і хоче бути сенатором. Чим він хоче бути, питається його республіканський противник, губернатором, сенатором, чи судією Найвищого Суду ЗДА? Чи люди мають завжди його підтримувати?.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура Модерна каліція до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

THEODORE WOLININ, Inc.
Директор Похоронного Заведення 123 East 7th Street NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437 СОПІДНА ОБСЛУГА.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура Модерна каліція до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура Модерна каліція до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Він мандрував по широким улюбленим джунглях, полюючи і відпочиваючи.
Аж нагло крик перед терором порушив його спокійне життя!

